GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 135. *Joi 2 (14) Augustŭ* **1884.**

Brașovŭ în 1 (13) Augustŭ.

Incă n'amŭ eșitŭ din așa numita „stagiune mórtă“ și au și începutŭ sĕ circule totŭ feliulŭ de scirĭ menite de a deșteptá îngrijirile pacînicilorŭ cetățenĭ din statele bĕtrĕnei Europe. Se vorbesce érăși de emisarĭ revoluționarĭ rușĭ, carĭ ar cutrierá peninsula balcanică; se ḍice că întrevederea împĕrațilorŭ la Ișl, care de astădată a datŭ locŭ celorŭ mai cutezate combinațiunĭ politice, va fi urmată acum de-o întâlnire a principelui de Bismarck cu ministrulŭ nostru de esterne, comite Kalnoky la Friedrichsruhe, și însăși foile, ce-șĭ ieau inspirațiunile din birourile ministeriului de afacerĭ străine dela Viena, se silescŭ a dá acestei întâlnirĭ proiectate o deosebită importanță. C'unŭ cuvêntŭ, décă este ca sĕ credemŭ scirilorŭ celorŭ mai nouĕ rĕspândite dela Viena și dela Berlinŭ, lumea diplomatică pare a fi profundŭ agitată de cele ce se pregătescŭ în secretŭ.

Oficioșii noștri, se înțelege, descriu tótă mișcarea acésta de după culise ca o acțiune, ce are de scopŭ numai și numai susținerea păcii, dér orĭ câtŭ de solemnele declarațiunĭ ar face astăḍĭ, nimenea nu le mai crede. Ba, neîncrederea în durabilitatea păcii este atâtŭ de mare și generală, încâtŭ décă cineva vorbesce de unŭ planŭ, ce și l'a croitŭ pentru viitorŭ, obicĭnuesce a întroduce vorbirea sa cu cuvintele: „Décă nu vomŭ avé rĕsboiu la primăvéră, voiu întreprinde asta și asta.“

Și cine póte scí mai bine decâtŭ oficioșii noștri décă vomŭ avé séu nu rĕsboiu la primăvéră? Óre nu ei sunt fericiții, carĭ mai au parte de câte o sfîrmitură ce cade dela mésa, la care ședŭ marii potentațĭ și diplomațĭ, carĭ conducŭ destinele lumei? Ei bine, aceștĭ oficioșĭ ne asigură, că pace vomŭ avé, căcĭ totŭ ce se lucréză, numai pentru draga pace se lucréză. Chiar și întâlnirea proiectată a prințului Bismarck cu comitele Kalnoky n'are altŭ scopŭ, decâtŭ alŭ susținerei păcii europene.

S'a ḍisŭ că alianța dintre Austria și Germania a fostŭ încheiată la 1879 pe cincĭ anĭ. Prin urmare în anulŭ acesta ea urmá sĕ fie reînoită séu sĕ înceteze. Unii au credutŭ că întrevederea prințului Bismarck cu minisrulŭ Kalnoki are de scopŭ reînoirea tractatului de pace. Oficioșii ne spunŭ acum, că nu este de lipsă a se mai reînoi alianța, căcĭ acésta s'a întêmplatŭ deja anulŭ trecutŭ.

Scimŭ de altă parte, că alianța austro-germană a fostŭ declarată tot-déuna ca o alianță pentru conservarea păcii, fără de scopurĭ ofensive. Prin urmare reinoirea ei, ce s'a întêmplatŭ înainte cu unŭ anŭ, a trebuitŭ se asigure și mai departe pacea, încâtŭ adecă acésta depinde dela Germania și Austro-Ungaria.

Sub asemenĭ împrejurărĭ nu înțĕlegemŭ ce scopŭ mai póte avé o întâlnire nouĕ între Bismark și Kalnoky.

Organulŭ oficiosŭ „Die Presse“ din Viena se încércă a ne esplicá importanța intrevederei viitóre a miniștrilorŭ ambelorŭ împĕrății, dér ne lasă în aceeașĭ nedumerire. „Acéstă întrevedere — ḍice „Presse“ — are de scopŭ a constatá că intimitatea austro-germană va durá și pe viitorŭ.“

Mai era de lipsă o asemenea constatare? Și de ce și pentru cine?

Mai departe ne spune fóia oficiósă, că intrevederea lui Bismarck și Kalnoky mai are de scopŭ stabilirea unui perfectŭ acordŭ în privința mijlócelorŭ și a țintei, ce trebue sĕ o urmăréscă politica esternă iubitóre de pace a ambelorŭ împĕrății.

Nicĭ asta n'o înțĕlegemŭ. Cum s'a pututŭ ca alianța între Germania și Austro-Ungaria se esiste de cincĭ anĭ, și se fie reînoită, póte érăși pe cincĭ anĭ fără ca cabinetele din Berlinŭ și Viena se fie în deplinŭ acordŭ asupra scopurilorŭ și mijlócelorŭ politica lorŭ esterióre?

Mărturisimŭ, că nu înțelegemŭ ce noimă mai potŭ avé atâtea întrevederĭ décă e vorba numai de pace și de defensivă. Trebue prin urmare că sunt în jocŭ și planurĭ, carĭ potŭ se schimbe fóia și se trécă în ofensivă. Unde se amestecă d. Bismark, acolo anevoie se resolvă lucrurile în deplină liniște.

Ca semne esterióre, carĭ sprijinescŭ bănuelile nóstre, potŭ fi considerate faimele despre rĕcirea relațiunilorŭ cu Italia și despre o nouă espedițiune de emisarĭ rușĭ în Bosnia și Herțegovina.

Nu se va pune dér în contraḍicere cu actualitatea nimenea, care va începe conversațiunea cu cuvintele: „Décă nu vomŭ avé cumva rĕsboiu la primăvéră. . “

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Pesta, 13 Augustŭ. — Erĭ comisiunea technică polițienéscă a visitatŭ gara căii ferate a statului. Resultatul e fórte bunŭ. Comunicațiunea se va deschide hotărîtŭ la 16 Augustŭ.

Agram, 13 Augustŭ — In călĕtoria întreprinsă la granițele superióre, Banulŭ a fostŭ primitŭ pretutindenea dela Gospicĭ până la Petrovosello cu celŭ mai mare entusiasmŭ și adorațiune.

Paris, 13 Augustŭ. — In cele din urmă 24 de óre s'au ivitŭ în Marsilia 11 casurĭ mortale de coleră, ér în Toulon nicĭ unulŭ.

CRONICA ḌILEI.

Astă séră, musica orașului va cântá în grădina „La leulŭ de aurŭ“ din Blumĕna.

*

Mâne Joi, în 14 Augustŭ, musica orașului va dá o serată-concertŭ în grădina hotelului »Pomulŭ verde,« sub conducerea măiestrului ei d. A. Brandner.

*

Ni se scrie din comuna Intorsura-Buzĕului, că locuitorului Nicolae Bularca i-a fĕtatŭ o vacă cincĭ vițeĭ, toțĭ bine desvoltațĭ și marĭ, dar însĕ toțĭ morțĭ. Chinurile vacei au duratŭ vr'o 4 óre.

*

Totŭ de acolo suntemŭ informațĭ, că în nóptea spre 30 Iulie a căzutŭ o brumă, care a stricatŭ tuturorŭ plantelorŭ gingașe.

*

Proprietarulŭ domenielorŭ din Radnot și Tĕrnava are de gând se vêndă moșiile sale. După cum se vorbesce domeniulŭ după Tĕrnave cu 350,000 fl., îlŭ va cumpĕrá archi-episcopia română din Blașŭ, ér pe celŭ din Radnot îlŭ va cumpĕrá d-lŭ Schossberger cu 1,200,000 fl.

*

In scóla militară din Sibiiu s'au primitŭ mai ḍilele trecute 14 tineri românĭ. »Kolozsvári-Közlöny« întrebă că nicĭ acuma nu ne vomŭ îndestulí? — Ii rĕspundemŭ, că scóla militară din Sibiiu nu este unguréscă și nu póte întrebá decĭ dându'șĭ aerulŭ unui îndurătorŭ stăpânŭ. Vorba ceea: De închizi dracului ușa, sĕ bagă pe feréstră în casă.!

*

Poliția din Pesta a isgonitŭ din orașŭ 15 persóne, între care mai mulțĭ ḍilerĭ, câțĭ-va industriașĭ și comercianțĭ și unŭ studentŭ, care e isgonitŭ pentru ḍece anĭ. Alțĭ 29 de indiviḍĭ au fostŭ trimișĭ în comunele lorŭ.

*

Din Serajevo se scrie unei foi din Pesta, că șése emisari rușĭ au plecatŭ prin Serbia în Bosnia și Herțegovina. Ei sunt provĕḍuțĭ cu pașapórte în regulă și călĕtorescŭ ca corespondențĭ de ḍiare. Doi din ei ar fi oficerĭ rușĭ concediațĭ, ér ceilalțĭ doi oficerĭ activi.

*

Aceiașĭ fóiă raporteză, că la 27 Iulie, 15 hoțĭ condușĭ de unŭ gendarmŭ indigenŭ desertatŭ, în uniformă, au comisŭ unŭ mare furtŭ în Jelecĭ, unŭ satŭ spre vestŭ de Focea, din provinciile ocupate.

*

In nóptea spre 10 Augustŭ, peste Pesta s'a descărcatŭ cu violență unŭ nuorŭ, ținêndŭ plóia mai multe óre și causândŭ pagube însemnate. Nicĭ chiar trenulŭ n'a putută merge, din causă că linia a fostŭ inundată. Mai multŭ de 70 de case au fostŭ dĕrîmate și parte mare duse de valurĭ. Și-au perdutŭ viața în valurĭ 14 persóne, între care o femeiă bolnavă cu 4 copii ai sĕi, și unŭ băiatŭ de 15 anĭ, care îngrijea de unŭ copilŭ încă în fașe.

*

Carolŭ Eötvös a scrisŭ o carte de unŭ cuprinsŭ mai mare despre procesulŭ lui Tissa-Esslar. Cartea va apărea încă în decursulŭ anului curentŭ. Manuscriptulŭ se află în mânile unorŭ traducĕtorĭ, de vreme ce va apărea deodată în trei limbĭ: maghiară, germână și francesă în Budapesta, Viena și Paris.

*

Fóia oficială a Bosniei anunță, că în Serajevo a fostŭ numitŭ advocatŭ pentru țĕrile ocupate mohamedanulŭ Irssuff Beg Filipovicĭ. Filipovicĭ este celŭ dintâiŭ advocatŭ mohamedanŭ în Bosnia. Iussuff Beg de astfelŭ stetea în mare cinste și vază pentru cunoscințele sale juridice și în vremea, cândŭ provinciile erau sub stăpânirea turcéscă.

*

Dumineçă, comitetulŭ pentru zidirea teatrului național cehŭ și-a ținutŭ adunarea generală sub președința lui Rieger. Deficitulŭ neacoperitŭ, ce s'a făcutŭ prin clădirea așa de repede a teatrului, este de 125,000 fl. Pentru acoperirea lui adunarea a hotărîtŭ, sĕ mai facă unŭ apelŭ cătră poporulŭ cehŭ. In acestŭ teatru nu se vorŭ puté jucá, decâtă numai piese cehe și slavone.

*

»Presse« anunță, că întrevederea dintre prințulŭ Bismark și comitele Kalnoky va fi în Friedrichsruhe în sĕptĕmâna viitóre.

*

După informările ḍiarului »Academie« descoperirile lui Schliemann în Tiryns suntŭ de o mare importanță. Clădirile descoperite de Schliemann suntŭ douĕ temple și unŭ palatŭ. Intocmirea, mărimea și posițiunea lorŭ se aséměnă de minune cu acele ale palatului și ale templelorŭ cetățeĭ a doua preistorice din Hissarlic și astfelŭ ajută sĕ se hotărască data celorŭ din urmă. Lăsândŭ afară icónele de pe pĕrețĭ, antichitățile din Tiryns trebue sĕ fie mai vechĭ, decâtŭ cele dela Micene, de vreme ce afară de vasele vechĭ de pămêntŭ, ce s'au găsitŭ sub ele, s'a mai desgropatŭ și o mare mulțime de unelte obsidice.

*

Unŭ autorŭ dramaticŭ, Dumaisne a datŭ unŭ manifestŭ, prin care provócă pe toțĭ locuitorii țĕrei sĕ-i comunice istoria vieței lorŭ. Cei carĭ i oferŭ subiectŭ pentru o comedia vorŭ primí o miiă de francĭ dreptŭ premiu, ér cei carĭ îi vorŭ dá unŭ subiectŭ de tragediă douĕ mii de francĭ.

*

Prințulŭ Victorŭ Bonaparte a sositŭ în Ișl, însoțitŭ de marchisulŭ Lavalette.

*

Se scrie din Petersburg, că teatrulŭ de véră din Tomsck, în Siberia, a arsŭ totalŭ. Se crede, că foculŭ a fostŭ pusŭ de unŭ exilatŭ politicŭ. Paguba este fórte mare. La stingere s'au nenorocitŭ mai multe persóne.

*

Congresulŭ internaționalŭ alŭ medicilorŭ s'a întrunitŭ în Copenhaga la 10 Augustŭ în presența familiei regale danese, a regelui și reginei Greciei, a ministrilorŭ, a presidiului camerei și a capilorŭ autorităților. Intre participatorii congresului sunt 350 de Danesi, 150 Svediani, 100 Norvegianĭ și 800 de alte națiunĭ. Președinte s'a alesŭ profesorulŭ Panum, care a bineventatŭ congresulŭ. Profesorii Paget, Virchov și Pasteur i-au mulțămitŭ pentru cordiala primire.

*

Congresulŭ, ce era sĕ se reunéscă în Hamburg pentru codificarea dreptului ginților, la care era se participe diferite ilustrațiunĭ juridice din tóte țĕrile, sa amânatŭ pentru anulŭ viitorŭ, din causa inconvenientelorŭ, ce presintă voiagiulŭ prin carantinele decretate pretutindenĭ.

*

»Vossische Zeitung« a primitŭ o telegramă, în care i se comunică, că poliția din Hamburg a făcutŭ o importantă descoperire. La 8 Augustŭ séra, poliția a visitatŭ vaporulŭ englesŭ »Elisabeth,» care ancoréză în acelŭ portŭ, și a găsitŭ unŭ numĕrŭ de scrierĭ anarchiste tipărite în Polonia ruséscă, o listă de membri anarchistĭ germanĭ, precum și unŭ pachetŭ cu dinamită și bombe esplosibile. Patru marinarĭ, carĭ au fostŭ arestațĭ, au mărturisitŭ, că mai multŭ timpŭ au mijlocitŭ comunicațiunea între anarchistĭ englesĭ și germanĭ. Totdodată marinarii au spusŭ, că aparținŭ unei societățĭ anarchiste din Hull.

*

»Freeman Journal,« ce apare în Dublin, anunță că s'a trimisŭ o circulară cătră tóte stațiunile polițienescĭ irlandeze, cumcă unŭ preotŭ catolicŭ e pe drumŭ de la America spre Europa și e unulŭ din cei mai periculoșĭ emisarĭ ai comitetului veghiătorŭ alŭ „Invincibililorŭ.« Preotului i s'ar fi încredințatŭ o misiune sensațională. Poliția îlŭ păndesce, că sĕ pună mâna pe elŭ.

*

Se telegrafiază din Cairo, că statulŭ maiorŭ generalŭ pregătesce o espedițiune, la care vorŭ luá parte 4000 de ómenĭ, trupe englese și egiptene. Espedițiunea va pornĭ pe apă spre Dongola, de unde îșĭ va continuá marșulŭ prin pustiă cătră Chartum.

*

Din Petruburg su telegrafézŭ, că a sositŭ acolo oficerii germanĭ austro-ungarĭ și francesĭ trimișĭ spre a lua parte la manevrele rusescĭ.

*

Biuroulŭ »Reuter« susține scirea, că Kelung a fostŭ bombardatŭ de Francesĭ cam o óră, distrugêndu-i-se fortificațiunile. Trupele chinese s'au retrasŭ. Perderile nu se cunoscŭ încă.

*

»Temps, ḑice, că Francia nu va părăsĭ insula Formosa din apele Chinei, până ce nu i se va plătĭ din partea Chinei despăgubirea de rĕsboiu.

ROMÂNII ȘI UNGURII.

Ḑiarulŭ „Carpații," ce apare în Craiova, sĕ ocupă în numĕrulŭ sĕu de fondŭ de la 29 Iul. de înjurăturile murdare, aduse de presa maghiară memoriei lui Horia și Cloșca, și prin urmare națiunei române întregĭ, după cum au și obiceiulŭ representanții ideilorŭ civilisațiunei maghiare. Décă presa unguréscă și-a mai moderatŭ în cât-va glasulŭ, acésta se datoresce rĕspunsului bărbătescŭ, ce ea a întêmpinatŭ la maioritatea Românilorŭ.

»Astfelŭ facŭ în totdeuna simpaticii noștri vecinĭ, în tóte cestiunile de vitalitate pentru națiunea română de sub stăpânirea lorŭ. Cândŭ situațiunea, din causa numĕrului pré mare alŭ Românilorŭ și unirii puternice, ce se înrădăcinéză pentru aceștia, devine mai accentuată, »voinicoșii« noștri vecinĭ fără nicĭ unŭ scrupulŭ. fără nicĭ o rușine, se schimbă de îndată la față; ceea ce îi face ca la începutulŭ ver cărei idei, sĕ inventeze tóte calomniile posibile, sĕ urmeze tóte armele și la urma urmelorŭ „nolens volens" — sĕ se calmeze.

Acéstă calmare însă este numai aparentă, căcĭ în realitate, pre sub ascunsŭ, la fie-ce ocasiune caută a mărĭ apĕsarea și a îndoi suferințele celorŭ, carĭ se opuseseră vederilorŭ lorŭ; dar și acéstă procedare va luá sfîrșitulŭ, ce trebue se aibă, sfîrșitŭ înevitabilŭ și temutŭ de apĕsătorŭ, pre care însă nu-lŭ va puté încunjurá, căcĭ a înaintatŭ pré multŭ.

La vorbele Maghiarilorŭ, carĭ ḑicŭ, că Românii de sub stăpânirea lorŭ nu suntŭ apĕsațĭ, dândŭ ca probă despre acéstă faptulŭ, că Românii nu au datŭ înapoi, nu au succombatŭ, „Carpații" rĕspundŭ, că niciodată ei nu vorŭ succomba, orĭ cât de mare ar fi vrăjmășia Maghiarilorŭ, care nu inspiră, decâtŭ disprețŭ. Ce privesce libertatea, cu care așa de multŭ se laudă Maghiarii, ḑiarulŭ craiovénŭ ḑice, că libertate n'are nicĭ Maghiarulŭ, necum Românulŭ, apoi îșĭ esprimă siguranța, că Românii îșĭ vorŭ îndoi forțele pentru susținerea naționalității lorŭ, amenințată de jugulŭ barbarŭ!

TABORULŬ PARTIDEI JUNE CEHE.

La »taborulŭ« aranjatŭ de partida jună cehă pe muntele Lipan au luatŭ parte vre-o două mii de persóne. După ce președintele a arĕtatŭ scopulŭ meetingului — desbaterea propunerei lui Kwizala cunoscute și pomenite și într'unulŭ din numerii trecuțĭ ai »Gazetei« — luà cuvêntulŭ deputatulŭ Tișlerŭ. Elŭ ḑise, că propunerea lui Kwizala, nu are însemnătate numai pentru Boemia, ci pentru întrega Austriă. Propunerea a fostŭ admisă în anulŭ trecutŭ de clubulŭ Cehilorŭ din dietă și numai Rieger și Zeithammer au votatŭ în contra ei. Propunerea o numesce oratorulŭ dréptă și etică, și apoi — trecêndŭ la »nemoralulŭ« scopŭ alŭ »Schulvereinului« germanŭ — ḑice că e de lipsă a face o lege pentru ferirea copiilorŭ de »ologirĭ spirituale.« Propunerea lui Kwizala nu este nouă; acum sunt douĕḑecĭ de anĭ, Venzig a făcutŭ o asemenea propunere în dieta Boemiei, care o a respinsŭ. Tișler spune că, propunêndŭ apoi Clam-Martinitz în clubulŭ deputațilorŭ cehĭ introducerea limbei germane ca studiu obligatŭ în scólele cehe, deputații au fostŭ gata a primĭ propunerea lui Kwizala, doi numai s'au opusŭ. (Strigăte: Cine sunt ăștĭ doi!) Tișler: unulŭ e Zeithammer. (Str.: Rușine sĕ'i fie! Pfui!). Sfîrșindŭ cuvêntarea sa, Tișler îndemnă pe alegĕtorĭ, sĕ însărcineze anume pe deputații lorŭ, sĕ lupte pentru primirea propunerei lui Kwizala. Nobilii ce'i sunt potrivnicĭ, vorŭ deschide în sfîrșitŭ ochii și nu vorŭ mai lucrá așa, ca sĕ li se pótă dá numele de dușmanĭ ai poporului Cehŭ.

Dr. Eduard Gregr vorbi cu cea mai mare înverșunare împotriva »Schulvereinului,« căruia îi atribue desnaționalisarea némului cehŭ și tendințe dușmănóse. Elŭ ḑise, că décă se pedepsescŭ de tribunale pesevenchele, ce seducŭ fetițele, de ce sĕ nu se facă și legĭ pentru »pesevenchii Schulvereinu-lui germanŭ.« Prin aceea, că copii cehĭ se ducŭ la scolĭ germane, se facŭ anarchiștĭ, și vagabundĭ — nepropoveduindu-li-se dragostea de patriă. Decă Boemia va fi germanisată, apoi ușorŭ va pute mai târḑiu se fie ruptă de Austria și încorporată la unŭ altŭ statŭ. Gregr sfêrșĭ cu vorbele: „Împĕratulŭ nostru sĕ ne apere, sĕ apere naționalitatea némului cehŭ, pentru ca și elŭ sĕ pótă luptă pentru statŭ în vreme de nevoe și de pericolŭ."

Adunarea a luatŭ apoi o resoluțiune, prin care deputații sunt provocațĭ, sĕ se întrepună pentru propunerea lut Kwizala și sĕ caute, sĕ pună stavilă tendințelorŭ și lucrărilorŭ „Schulvereinului," ce stă sub scutulŭ guvernului actualŭ, care este sprijinitŭ de deputații cehĭ.

MANIFESTAȚIUNI ÎN BELGIA.

Am amintitŭ, că proiectulŭ de lege a scólelorŭ, făcutŭ de guvernulŭ clericalŭ, și intențiunea acestuia de a intrá în relațiunĭ diplomatice cu curia papală, a produsŭ o agitațiune în tótă Belgia și poporulŭ a făcutŭ manifestațiunĭ în contra guvernului.

O telegramă din Bruxela spune, că manifestațiunea liberală, la care au luatŭ parte 20,000 de persóne din tóte clasele populațiunii din Bruxela, a fostŭ fórte simpaticŭ salutată. Toțĭ purtau florĭ »Centaureæ," simbolulŭ partidei liberale.

Independenții și clericalii au făcutŭ și ei o contra-manifestațiune, la care abia au luatŭ parte vre-o 5000 de persóne. Populațiunea i-au primitŭ cu fluerăturĭ și cu strigăte batjocoritóre. Ministrulŭ de justiție Woete, care eșise în balconŭ și fusese aclamatŭ de independențĭ, fŭ deasemenea flueratŭ de publicŭ, care i-a adresatŭ cuvinte batjocuritóre. Garda cetățenéscă a fostŭ în continuu sub arme, ér trupele consemnate.

O altă telegramă totŭ din Bruxela comunică, că comandantulŭ de divisiă Vandersmissen a pedepsitŭ cu arestŭ de optŭ ḑile pe unŭ oficerŭ, fiind că Mercurĭ, în sĕptămâna trecută, satisfăcuse cererei guvernatorului de Brabant, care ceruse trupe pentru apĕrarea camerei, fără ca acésta sĕ se fi făcutŭ conformŭ legei.

CORESPONDINȚA NOSTRĂ DIN COMITATE.

Cristurulŭ sĕcuiescŭ, în 8 Augustŭ 1884.

Nu este lucru mai păgubitorŭ, decâtŭ atuncĭ când învĕțătorii unei națiunĭ nu potŭ trăi în iubire frățéscă. Nu este mai tristŭ lucru, decâtŭ ca noi învĕțătorii românĭ sĕ nu ne putemŭ înțelege cum trebue sĕ-se înțelégă fiii unei și aceleiașĭ națiunĭ.

Invĕțătorii români adunațĭ la cursulŭ suplinitorŭ de limba maghiară impusă de lege, ințelegându-șĭ importanța chemărei și datorința de Românĭ ce-o au, înfiinţară cu multŭ tactŭ și zelŭ o mică societate, pe timpulŭ câtŭ va durá cursulŭ memoratŭ. Societatea, ca sĕ-șĭ pótă duce trebile bine, și-a alesŭ unŭ președinte, unŭ vice-președinte și doi notarĭ.

Biroulŭ alesŭ împreună cu membri societății au percursŭ tóte lucrurile în ordine bună, ținêndu-se unele disertațiunĭ și lecțiunĭ din sfera pedagogică, și consultându-le unulŭ cu altulŭ. Insĕ durere, că iată unŭ domnŭ Moise Frățilă învĕțătorŭ în Sălișce, îndată ce sosĭ în mijloculŭ nostru, începŭ a băgá zizanii între învĕțătorĭ atingându-se de confesiune și ḑicêndŭ că membrii gr. cat. din birou nu-sŭ în stare a ne conduce, fiind-că ei n'au Reuniunĭ învĕțătorescĭ, și prin urmare nu potŭ stá față cu noi, nicĭ că sunt în stare sĕ conducă o Reuniune. Unŭ altŭ domnŭ, Bărsanŭ, asemenea a vorbitŭ în modŭ desprețuitorŭ despre birou.

D-lŭ M. Frățilă ḑise: Vĕ voiu învĕța eu! și sĕ scițĭ că sunt trimisŭ din partea referentului consistorialŭ din Sibiiu. Până acum nu v'am spus'o, însĕ acum v'o spunŭ francŭ.

Domnii de mai susŭ băgară o cértă grozavă în inimile învĕțătorilorŭ. In fine eșiră cu vre-o câți-va învĕțătorĭ din societate, esprimându-se că nu vorŭ mai frecuentá ședința, până vorŭ fi greco-catolicĭ în birou. In ședința următóre, éră veniră în societate unde au fostŭ primițĭ cu brațele deschise; fiindŭ că suntemŭ toțĭ o națiune, și noi ca fii ei trebue sĕ ne iubimŭ unulŭ pre altulŭ, căcĭ:

> »Unde-sŭ doi puterea cresce
> Și dușmanulŭ nu sporesce!"

Indeșertŭ, că respectivii domni, în locŭ de a se împăcá, érăși se apucară de certă. Póte-că le-a fostŭ scopulŭ, sĕ fie alesĭ în birou. Și décă d-lŭ Frățilă e învĕțătorŭ în Săliște — de acĭ nu urméză încă, că trebue sĕ fie președintele societății. Apoi décă d-lorŭ au aspiratŭ a fi alesĭ în birou, atuncĭ sĕ se fi purtatŭ de modelŭ, și prin acesta ar fi pututŭ argumentá că merită a fi respectațĭ din partea învĕțătorilorŭ.

Dér dênșii, vĕḑêndŭ că nu-șĭ potŭ ajunge dorintulŭ scopŭ, ni-au provocatŭ pe noi învĕțătorii gr. or. ca sĕ ne rumpemŭ din societate, și încă într'unŭ sgomotŭ încâtŭ au aiergatŭ profesorii și directorulŭ de la colegiulŭ unitarŭ, ca sĕ asculte certa și ura ce era între noi. D. Frățilă ne ḑice că, décă nu ne vomŭ separá de ceilalțĭ, ne va arĕtá Veneratului consistorŭ, fiind-că D-sa s'a esprimatŭ, că »aicĭ eu ocupŭ loculŭ referentului de la Sibiiu.« Și prin astfelŭ de apucăturĭ desbinându-se învĕțătorii, a formatŭ o societate deosebită gr. or. unde d-lŭ Frățilă fŭ alesŭ președinte și d-lŭ Bărsanŭ vice-președinte.

Astfelŭ avemŭ acum două societățĭ, căcĭ nicĭ ceilalțĭ nu vorŭ părăsĭ societatea croită de la începutulŭ cursului, și prin urmare vomŭ fi **două străițĭ góle.**

Nu înțelegŭ de ce noi învĕțătorii unei națiunĭ sĕ nu putemŭ trăi în frățietate vre-o șese sĕptĕmânĭ, după ḑisa poetului.

> Eu ți-sŭ frate, tu-mĭ eștĭ frate
> In noi doi unŭ sufletŭ bate!

Nu-mĭ vine a crede, că veneratulŭ nostru consistoriu din Sibiiu sĕ fi însărcinatŭ p'unŭ astfelŭ de omŭ spre a cercetá cursulŭ de limba maghiară, ca trămisŭ alŭ lui. Nu credŭ, ca asertiunile d-lui Frățilă sĕ fie adevĕrate. Sĕ décă suntŭ adevĕrate îmĭ pare fórte rĕu, că d-sa îndată ce sosĭ în mijloculŭ nostru a începutŭ a băgá întrigĭ referitóre la confesiunĭ, par'că acum ar fi seclulŭ, în care sĕ ne disputămŭ asupra confesiunilorŭ. Și décă respectivii domnĭ presupunŭ, că posedŭ mai multă cultură, ca alții, atuncĭ a trebuitŭ ca dênșii sĕ premérgă cu esemplu și sĕ insufle încredere și curagiu în frații învĕțătorĭ, argumentându-le, că noi suntemŭ o națiune multŭ cercată, și că numai prin unire vomŭ puté învinge tóte greutățile, ce ne subminá pașii ce-i întreprindemŭ, dér nu pre astfelŭ de căi.

CORESPONDINȚĂ PARTICULARĂ A „GAZET. TRANS.«

Bucurescĭ, 28 Iulie 1884.

In articolulŭ de fondŭ din Nr. 127 dela 24 Iulie alŭ multŭ stimatului D-vóstră ḑiarŭ am cetitŭ despre purtarea puținŭ ospitalieră a Ungurilorŭ față cu óspeții de pe la băile de acolo.

Intr'adevĕrŭ e tristŭ lucru, ca óspeții, străinĭ mai alesŭ, carĭ lasă atâția banĭ pe la băile unguresci, sĕ fie și ei loviți de biciulŭ maghiarisării, silindu-i sĕ-șĭ maghiariseze numele e pe firme etc. séu sĕ audă numai cântece unguresci dela o musică plătită totŭ din punga lorŭ.

Ar trebuí sĕ scie Ungurii, că Românii liberĭ au formatŭ și forméză totdéuna maioritatea óspeților pe la băile lorŭ și prin urmare ar merita sĕ fie tratațĭ câtŭ mai omenesce, căcĭ al'felŭ nu óspeții vorŭ păgubĭ, cândŭ nu vorŭ mai merge pe la băile unguresci, ci tocmai Ungurii.

Ar fi bine sĕ se gândéscă seriosŭ Uugurii la ceea ce perdŭ prin purtarea lorŭ neospitalieră față cu lumea dela băi, care merge acolo tocmai sĕ-șĭ caute de sănătate séu sĕ-șĭ uite câtva timpŭ de grijele vieții, ér nu sĕ aibă neplăcerĭ și sĕ se căiască de banii cheltuițĭ.

Sĕ nu uite Ungurii, că și România are mulțime

de băi, precum Constanța, Balta Albă, Slănicŭ, Ciolanŭ. Câmpina, Câmpu-lungŭ, Puciósa, Lacu-Săratŭ, Sinaia, Olănescĭ etc., băi escelente, care atragŭ din anŭ în anŭ totŭ mai multă lume din cei ce altădată mergéu pe le băile unguresci.

Dar cum îșĭ vorŭ așterne, așa vorŭ durmí.

I. M.

CONGRESULŬ PĂCII.

Congresulŭ internaționalŭ alŭ păcii și-a terminatŭ lucrările Joia trecută. In a patra ședință congresulŭ a luatŭ următórele resoluțiunĭ:

1. Considerândŭ, că enorma înarmare ce esistă adĭ în Europa este o sarcină colosală pentru popóre și unŭ periclu mare pentru pacea Europei;

2. Considerândŭ, că acéstă înarmare n'a isbutitŭ sĕ asigure și sĕ mănțină pacea între națiunĭ, ér pe de altă parte ea invólvă însașĭ o amenințătóre declarare de rĕsboiŭ între națiune și națiune;

3. Considerândŭ, că în legămintele civilisate prin progresiva civilisațiune esistă legĭ șĭ tribunale pentru regularea neînțelegerilorŭ individuale, și că e nelegalŭ, décă indivițiii întrebuințéză forța, pentru a-șĭ asigurá pretinsele lorŭ drepturĭ;

4. Considerândŭ, că popórele suntŭ în faptă asociărĭ mai marĭ de indivițĭ și că basele stabilite de astfelŭ de asociărĭ și praxa sunt cele mai întrebuințate și practice pentru legămentulŭ popórelorŭ:

Congresulŭ e de părere în scopulŭ asigurării politicei de desarmare reciprocă în Europa și în lumea civilisată, ce se cere atâtŭ de urgentŭ de o politică întemeiată pe umanitate, că cea mai înaltă problemă nu numai a marelorŭ puterĭ (Marea Britaniă, Francia, Germania, Austria, Rusia și Italia), ci și a statelorŭ mai micĭ, e ca sĕ se unéscă pe calea unui congresŭ séu a unei comisiunĭ, în scopulŭ esprimatŭ, de a stabilí unŭ sistemŭ de tribunalŭ internaționalŭ decițĕtorŭ și de a instituí o curte judecĕtorésсă permanentă.

Totŭ în acéstă ședință a arĕtatŭ Don Pedro S. Lamas (Argentina), că statele americane de rasă latină vorŭ convocá unŭ congresŭ în privința păcii, tribunalului decițĕtorŭ și desarmării, ce se va ținé în Paris. Congresulŭ a felicitatŭ respectivele guverne și și-a esprimatŭ speranța, că acelŭ congresŭ parisianŭ se va ținé câtŭ mai curêndŭ.

„Românulŭ" spune, că la congresulŭ din Berna s'a decisŭ, ca sĕ se propună puterilorŭ și neutralisarea României și a Dunărei dela Porțile de ferŭ până la gurile fluviului.

Cestiunea neutralisării Alsației-Lotaringiei se țice, că nu s'a atinsŭ de locŭ.

Mai amintimŭ o resoluțiune luată de congresŭ în ultima ședință, și anume: căile de apă interoceanice și canalele sĕ se declare neutre.

Viitorulŭ congresŭ alŭ păcii s'a propusŭ sĕ se țiă în Bucurescĭ.

Din Mehadia i se scrie României între altele: De ciardașŭ mi s'au împuiatŭ urechile; ciardașulŭ diminéța, ciardașulŭ după amédĭ, ciardașulŭ séra în salonŭ. Ciardașŭ și ér ciardașŭ, deși nimenĭ nu'lŭ gustă. O dovadă s'a și datŭ de publicŭ țilele trecute. Ca de obiceiu danțulŭ se deschide cu ciardașulŭ; dar nimenĭ nu'lŭ jocă. Cu tóte acestea, în urma câtor-va bătăi din palme, din partea puținilorŭ Ungurĭ ce se aflau în salonŭ, — orchestra reîncepù nobilulŭ cântecŭ maghiarŭ. Dar, oh! ce nenorocire, publiculŭ plictisitŭ a începutŭ sĕ sîsîe, ba chiar sĕ fiuere, și atuncĭ, de voe de nevoe, orchestra tăcù. Ungurii eșiră din salonŭ, bombănindŭ, décă nu și înjurândŭ; și asta fuse totŭ. Sĕracă fălnicia maghiară, cum fusesĭ tu sdrobită!..... Cu tóte acestea însĕ danțulŭ nu se deschide decâtŭ totŭ cu ciardașulŭ....

Anulŭ acesta, au visitatŭ băile Mehadia 2,600 de persóne, dintre carĭ douĕ treimĭ și mai bine numai Românĭ din România liberă și din ținuturile aflate sub Coróna sfântului Ștefanŭ. Restulŭ sunt sêrbĭ, bulgarĭ, nemțĭ, grecĭ și numai 9 familii unguresci. In alțĭ anĭ, numĕrulŭ visitatorilorŭ se ridicá până la 6 séu 7 mii. Descreșcerea numĕrului visitatorilorŭ — carĭ toțĭ erau Românĭ — nu se póte altminterĭ esplicá decâtŭ prin faptulŭ, că în țéra nóstră s'au deschisŭ mai multe stabilimente balneare, carĭ potŭ cu dreptŭ cuvêntŭ rivalisá cu cele de aci și de airea atâtŭ în ce privesce confortulŭ și calitatea apelorŭ minerale, câtŭ și în ce privesce posițiunile si aerulŭ și pe de altă parte persistența necuviinciósă a Ungurilorŭ de a desconsiderá pe tóte căile pe aceia de carĭ tocmai au mai multŭ interesŭ, căcĭ ei sunt cerĭ alimentéză băile. Cățĭva anĭ numai, și, de sigurŭ, băile Mehadiei au sĕ rĕmână pustii.

Au sositŭ în băi membrii societății cântăreților români din Lugoșŭ, carĭ, cu începere de adĭ, vorŭ da câte-va representațiunĭ în salonulŭ de cură. Aséră, la Baracă, s'a deschisŭ unŭ cafée chantant în miniatură: Unŭ cântărețŭ și o cântăréță vienesă acompaniațĭ de o biată armonică. Sfêrșescŭ, cu douĕ glume, audite în restaurantŭ: Ascultă, acestŭ pesce nu e próspĕtŭ! — Ba da domnule, fórte próspĕtŭ! — Că dor m'ei face, sĕ credŭ că a fostŭ în ghiață? — Chiar așa; atâta numai póte, că ghiața n'a fostŭ próspĕtă!

Alta: — Chelnerŭ, maioneza este forte sĕrată. — N'avețĭ dreptulŭ se vĕ plângețĭ de pește. — Nu-mĭ totŭ trăncăní; póte sĕ fie ce-va mai sĕratŭ? — Da! domnule. — Póte că ouĕle, póte pĕtrunjelulŭ? — Nu, domnule.... socotéla.

EVREII ÎN ROMÂNIA.

Guvernamentalulŭ »Le Pays« încă rĕspunde la interpelațiunea ce scimŭ, că a făcut'o Worms în camera englesă cu privire la situațiunea ce s'a creatŭ Evreilorŭ în România prin votarea legei împotriva comerciului ambulantŭ. Elŭ încă mărturisesce, că legea nu-i privesce numai pe ei, pe Evrei, ci și pe Românĭ și pe fie-care străinŭ din țéră. Țice că legea este în adevĕrŭ prohibitivă numai atuncĭ, cândŭ prin astfelŭ de comercŭ s'ar puté sĕvêrși înșelătorii; dar că ea statoresce unele esцepțiunĭ legitime pentru astfelŭ de articole trebuinciose, carĭ suntŭ aprobate de ministeriu în înțelegere cu consiliele comunale și județene. Legea ia apoi cu privire la samsarii mijlocitorĭ unele înțelepte disposițiunĭ, alŭ cărorŭ scopŭ este evitarea criminalelorŭ apucăturĭ și manevre, ce ruinéză creditulŭ României. Legea trebue așa déră, sĕ fie socotită de o garanțiă formală pentru comerciulŭ europénŭ. Toțĭ negutătorii, străinĭ și indigenĭ, au primit'o și au socotit-o de bună. Numai câțĭ-va evrei s'au ridicatŭ sĕ facă gură împotriva ei. »Le Pays« mai bagă apoi de sémă, că Evreii din România nicĭ de cum nu sunt persecutațĭ, după cum pretinde d-lŭ Vorms, că nu vede la nimenĭ vre unŭ interesŭ, și mai puținŭ la Evrei, ca sĕ caute a provocá nascerea cestiunei antisemitice în România, care a rĕmasŭ cu totulŭ liniștită, în vreme ce într'o mare parte a Europei s'au făcutŭ atâtea și așa pronunțate agitațiunĭ în contra Evreilorŭ.

DIVERSE.

Sfântulŭ din Banfa. — Țiarele maghiare ne spunŭ despre unŭ sfântŭ ungurescŭ următórele: »Țĕranulŭ Franciscŭ Szomor din comuna Banfa, comit. Baranya, întrămându-se dintr'o bólă de tifusŭ, de care suferise douĕ sĕptămânĭ, s'a pusŭ sĕ propoveduéscă învĕțăturile Mântuitorului ca unŭ alŭ doilea Messia, împodobindŭ singuratecele tese cu neghiobii dintre cele mai absurde. Faima acestui amăgitorŭ, despre care poporulŭ crede, că e adevĕratŭ sfântŭ, s'a rĕspânditŭ și prin comitatele vecine. De prin ținuturĭ îndepărtate vinŭ credincioșii în caravane întregĭ, ca sĕ-i asculte neghiobele-i cuvêntărĭ.

Așa au mersŭ din comunele învecinate, din ținuturile Dravei, de pe la Szigetvár, ba chiar și de pe la Kaposvár procesiunĭ formate de credincioșĭ, carĭ apoi la întórcerea lorŭ acasă povestescŭ minunĭ prin comune despre profetulŭ ungurescŭ. Sfântulŭ făcĕtorŭ de minunĭ, după cum țice poporulŭ, douĕ sĕptămânĭ întregĭ s'a nutritŭ cu mâncare cerésсă; în același timpŭ Domnulŭ nostru Isusŭ Christosŭ mai de multe orĭ i-s'a arĕtatŭ în chipŭ de porumbŭ, aducêndu-i veștĭ. Mai spunŭ încă, că porumbulŭ, cândŭ pentru prima óră i-s'a arĕtatŭ, i-a apĕsatŭ pe mână următórea inscripțiune: »S'a nutritŭ cu mâncare cerésсă.« Insĕ acéstă inscripțiune o póte cetí numai părintele (preotulŭ din satŭ? R. G.), din causă că e scrisă în limba latină. E ciudatŭ lucru, că acestŭ profetŭ în cuvêntările sale dă chiarŭ și canóne pentru pocăință. Afară de acestea, elŭ se ocupă și cu esplicarea fenomenelorŭ din natură.

Écă aci câteva esemple din înțeleptele sale cuvêntărĭ: »Stelele, ce lucescŭ pe cerŭ, suntŭ corpurĭ carĭ trăescŭ tocmai ca noi. Fulgerele nu sunt fulgere, ci numai nisce admonițiunĭ din partea sufletelorŭ, ce se muncescŭ pe cealaltă lume, către locuitorii de pe pămêntŭ, ca acestia sĕ se ferésсă de păcatŭ. Sfânta Anna nu s'a născutŭ, ci s'a făcutŭ din o flóre virgină curată, și ea a născutŭ pe Maria, ér Maria pe Isusŭ. Sórele, ce-șĭ rĕspândesce radele sale asupra nóstră, îlŭ ține Dumnedeu pe mâna sa stângă, și cândŭ îlŭ întórce către noi, atuncĭ la noi e lumină, ér cândŭ îlŭ întórce de către noi, e întunerecŭ. Fost-au vênĕtorĭ, carĭ au vrutŭ sĕ împusce în sóre și sĕ-lŭ trântésсă de pe cerŭ, și pentru acea, Dumnedeu i-a pedepsitŭ cu pedépsa, că acum ardŭ în para focului pe cealaltă lume și din sóre neîntreruptŭ cadŭ asupra lorŭ glónțe de focŭ.«

După ce sfêrșesce cu tîlcuirea fenomenelorŭ naturale, începe a spune, că în Nazaretŭ se află o cruce făcută din mărgele totŭ de aurŭ curatŭ; mai departe că cerulŭ pentru aceea e câte odată roșu, pentru că Maica Precesta Maria merge la Dumnedeu, têrîndu-se în genunchĭ sĕ-lŭ róge, ca sĕ ierte pĕcatele tuturorŭ ómenilorŭ, dar din genunchĭ îĭ curge sângele, și de acolo este roșéța ce se vede pe cerŭ.« Poporulŭ ascultă plinŭ de evlaviă cuvintele »Sfîntului Ungurŭ« și numĕrulŭ aderențilorŭ lui cresce din di în di. —

—x—

Soldațĭ nazarenĭ. — Intre artileriștii reserviștĭ din tabĕra de lângă Timișóra se află și doi nazarenĭ. Unulŭ dintre ei după multă codire în sfîrșitŭ totușĭ s'a decisŭ ca sĕ ia parte la esercițiulŭ de arme. L'au amenințatŭ cu pușcăriă de cincĭ anĭ, și acésta avù efectŭ. A cedatŭ forței, dicêndŭ: »Mai bine iau parte la esercițiile de arme, decâtŭ sĕ mĕ închidă pe unŭ timpŭ atâtŭ de îndelungatŭ. Domnulŭ Dumnedeu în marea sa îndurare dór' mĕ va iertá!« Celalaltŭ artileristŭ de naționalitate sêrbă, a rĕmasŭ neclintitŭ pe lângă hotărirea de a nu pune mâna pe arme. Cândŭ i-s'a încinsŭ sabia la briu, îndată a desfăcutŭ curéua și fără se atingă obiectulŭ ucigătorŭ a aruncat'o dela sine. Nazarénulŭ, care vorbesce numai sêrbesce, a spusŭ prin tălmaciu, că religia sa îlŭ opresce de a purtá arme, și fiindcă elŭ nicĭ-decum nu vré sĕ se lapede de legea sa, elŭ arme nu va purtá, facă ce vorŭ voi cu elŭ. Nazarénulŭ sĕ află acum în arestulŭ taberei.

—x—

Unŭ omorŭ. — Nicolae Ghencea, locuitorŭ din comuna Caravaneștĭ, județulŭ Teleorman, după o muncă de 5—6 anĭ, adunase vre-o 30—40 napoleonĭ. In luna Februarie din anulŭ trecutŭ, plécă la Roșiorii-de-Vede și trage în gazdă la unŭ Ilie Cucu, unde stă ca 4 dile; de aicĭ dispare fără a i se mai cunósce urmele.

Ivan Ghenea, consăténŭ cu victima, povĕțuitŭ de rumórea publică, care încriminá pe Ilie Cucu de unŭ omucidŭ, denunță parchetului bănuelile sale și spune că ar existá martorĭ, fără însă sĕ indice numele ver-unuia, decâtŭ dă numai nisce informațiunĭ de altmintrelea destulŭ de confuse. Sub-prefectulŭ din plasa Têrgului, delegatŭ de parchetŭ a urmărí acéstă misteriósă crimă, procedéză îndată cu multă discrețiune și dibăciă în culegerea informațiunilorŭ trebuinciose, spre a pune mâna pe firulŭ crimei; și în adevĕrŭ, isbutesce sĕ afle, că omorulŭ lui Nicolae Ghencea s'ar fi sĕvêrșitŭ de Ilie Cucu în complicitate cu fiulŭ sĕu Dumitru și alții; ér cadavrulŭ ar fi fostŭ îngropatŭ împrejurulŭ casei într'o grópă de vărzăriă séu în nisce pogóne de usturoiu.

După acésta, ajutatŭ de D. Florea Ionescu, polițaiulŭ orașului, și Anghelŭ Viișoreanŭ, comisarŭ pe lângă acea poliția, au urmatŭ cu investigațiunile, făcêndŭ perchisițiunĭ și săpăturĭ pela mai multe locurĭ bănuite, și în diua de 5 Iulie, la órele 8 a. m., isbutescŭ a descoperí cadavrulŭ victimei, îngropatŭ în odaia casei, unde locuiá Ilie Cucu și fiulŭ sĕu.

Din cercetărĭ resultă, că mobilulŭ crimei a fostŭ furtulŭ. Ilie Cucu, în complicitate cu fiulŭ sĕu Dumitru și cu Tudorŭ Țugui, într'una din serile lunei Februarie, concepù ideea de a omorî pe óspele lorŭ, care fiindŭ turmentatŭ de bĕutură se culcase, și a-lŭ jăfuí. Acéstă idee o și punŭ în executare, căcĭ pela órele 11 nóptea, Ilie Cucu ia unŭ stréngŭ, îlŭ pune împrejurulŭ gâtului lui Nicolae Ghencea, fiulŭ sĕu Dumitru împreună cu Tudorŭ Țugui se punŭ pe corpu-i, și ast-felŭ îlŭ sugrumă. După ce vĕdură că este mortŭ, îlŭ caută de banĭ, dar nu găsescŭ la dênsulŭ decâtŭ 6 napoleonĭ într'o pungă ce purtá la brâu, pe carĭ îi împartŭ.

După acésta scotŭ cadavrulŭ, îlŭ transportéză și'lŭ bagă într'o grópă de vărzăriă, pe care o astupă cu nisce băligarŭ. In luna Martie însă, autorii acestei crime, fiindŭ chemațĭ la poliția locală și cercetațĭ asupra disparițiunei lui Nicolae Ghencea, despre care n'au voitŭ a declará nimicŭ, s'au îngrijatŭ și, bănuindŭ că se vorŭ face nouĕ cercetărĭ sau sondage pe terenŭ, au strămutatŭ în miedulŭ nopței cadavrulŭ din vărzăriă în casa în care acum s'a găsitŭ descompusŭ, avêndŭ d'abia puțină carne pe unele din óse. In grópă s'a mai găsitŭ cojoculŭ mortului, obelele, târsânele, carĭ au fostŭ recunoscute de sora lui, precum și ștrénguiŭ cu care a fostŭ sugrumatŭ. Afară de autorii acestei crime, însemnațĭ mai susŭ, carĭ s'au depusŭ în prevenția, s'a mai constatatŭ de justiția — căcĭ după găsirea cadavrului a descinsŭ în localitate și D. jude-instructorŭ împreună cu D. substitutŭ — că au asistatŭ ca spectatorĭ pasivĭ la comiterea crimeĭ și Maria, soția lui Ilie Cucu, și Nicula, soția lui Dumitru Ilie Cucu.

—x—

O nihilistă. — Unŭ diarŭ din Paris primesce următórea scire din Petersburg: »Peste câteva dile se va judecá aicĭ procesulŭ a 16 nihiliștĭ, între carĭ figuréză și d-șora Feighnine. Acéstă țênĕră a trecutŭ prin aventurile cele mai estraordinare. Ea este din Polonia. La vêrsta de 15 anĭ a fugitŭ dela părințĭ și s'a măritatŭ din dragoste cu unulŭ. Când cu rĕscóla din piața Kazan, în 1873, Feighnine mergea în fruntea studenților și ținea în mână unŭ stégŭ roșu, pe care erá scrisŭ: »Țéră și libertate.« Pentru acestŭ faptŭ, ea fù condamnată împreună cu alții la exilŭ în Siberia. La judecată, tênĕra Feighnine, care abia erá de 16 anĭ, păstrà o atitudine arogantă și adresà procurorului generalŭ cuvinte semețe și batjocoritóre. Fiindŭ trimisă în Siberia, ea devenì mamă, dar copilulŭ murì din causa lipsei și miserii. Acum doi anĭ, Feighnine reușì sĕ scape din Siberia, cu mare greutate, și abiá după unŭ anŭ și jumĕtate putù s'ajungă la Petersburg, făcândŭ drumulŭ pe josŭ și cerșindŭ. Ea suferì cele mai crude miserii, luptându-se cu fómea, cu frigulŭ și ascundêndu-se mereu. După ce sosì la Petersburg, ea pregătì unŭ atentatŭ destinatŭ sĕ prăpădéscă casa imperială a Romanovilorŭ. Fiindŭ arestată de poliția secretă, va fi judecată peste puținŭ d'unŭ tribunalŭ escepționalŭ. Sórtea sa e hotărîtă mai dinainte: »Mórtea séu exilŭ pe viață în fundulŭ Siberiei.«

Bibliografiă.

A apărutŭ în Iașĭ la tipografia lucrătorilorŭ asociațĭ broșurica: »Douĕ cestiunĭ de dreptŭ.« Se ocupă de dreptulŭ consulilorŭ austriacĭ cu privire la amesteculŭ lorŭ în afacerile justiției și de posițiunea politică a Evreilorŭ în România.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 12 Augustŭ st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.15
Rentă de aurŭ 4%	92.45
Rentă de hârtiă 5%	89.20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	118.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.?0
Bonurĭ rurale ungare	101.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.–
Bonurĭ rurale transilvane	101 25
Bonurĭ croato-slavone	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.–
Imprumutulŭ cu premiu ung.	116.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	115.90
Renta de hârtiă austriacă	81. -
Renta de arg. austr.	81.45
Renta de aurŭ austr.	103.70
Losurile din 1860	135 30
Acţiunile băncei austro-ungare	860 —
Act. băncei de creditŭ ung.	318.25
Act. băncei de creditŭ austr.	315.40
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.74
Napoleon-d'orĭ	9.65½
Mărcĭ 100 împ. germ.	59.50
Londra 10 Livres sterlinge	121.60

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 28 Iulie st. v. 1884.

Renta română (5%).	Cump.	93½	vênd.	94
Renta rom. amort. (5%)	»	95⅜	»	——
» convert. (6%)	»	97¼	»	98
Împr. oraş. Buc. (20 l.)	»	34¼	»	—.—
Credit fonc. rural (7%)	»	102¼	»	103
» „ „ (5%)	„	90½	„	92¼
» » urban (7%)	»	101¾	»	102
» » » (6%)	»	97½	»	98
» » » (5%)	»	87½	»	88
Banca naţională a României	»	1385	»	1400
Ac. de asig. Dacia-Rom.	»	345.½	»	349½
« » » Naţională	»	237½	»	—
Aurŭ	»	5·35.%	»	—
Bancnote austriace contra aurŭ	»	2.07.	»	2.09

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 13 Augustŭ st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.12	Vênd.	9.15
Argint românesc	»	9.05	»	9.10
Napoleon-d'orĭ	»	9.62	»	9.65
Lire turcescĭ	»	10.88	»	10.92
Imperialĭ	»	9.85	»	9.87
Galbenĭ	»	5.64	»	5.67
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere complete din „Gazetă" dela 1 Ianuariu a. c. se mai află.

Nr. 2941—884.
pret.

1—3

Concursŭ.

Spre ocuparea de 2 posturĭ de medicĭ de cercŭ cu locuinţa în Branŭ şi Zernescĭ cu léfa anuală de câte 300 fl.; se deschide prin acésta concursŭ cu acelŭ adausŭ cumcă în lipsa de concurenţĭ la ambele posturĭ, alesulŭ unui cercŭ va avea se împlinéscă provisorice agendele medicalĭ pentru amêndoue cercurile fiindŭ cu locuinţa în Branŭ cu leafa de 600 fl.

Doritorii de a concurá la aceste posturĭ se învită prin acésta a'şĭ înaintá suplicele instruate cu diploma de medicŭ la subscrisulŭ negreşitŭ pânâ la finea lunei Augustŭ a. c.

Branŭ în 10 Augustŭ 1884.

Alesandru Belle,
pretore.

Depositŭ de postavurĭ de Braşovŭ.

Subscrişii au onóre a aduce la cunoscinţa onor. publicŭ, că în piaţa Braşovului „Têrgulŭ Florilorŭ" 326 şi-au stabilitŭ unŭ depositŭ alŭ cunoscutelorŭ fabricate de

Postavŭ de lână neamestecatŭ

şi de culóre veritabilă şi mărfurĭ de modă

şi ne rugămŭ de binevoitorulŭ concursŭ alŭ onor. publicŭ fiindŭ gata a'lŭ servi câtŭ mai solidŭ.

2—15

Wilhelm Scherg & Comp.

Conspectulŭ operaţiunilorŭ institutului
de creditŭ şi de economii„ ALBINA" în luna Iuliu 1884.

INTRATE.

Numĕrarŭ din 30 Iuniu a. c.	fl.	55976.17
Depunerĭ	„	202597.40
Cambiĭ rescumpĕrate	„	188231.54
Imprumuturĭ hipotec. şi alte împrumuturĭ	„	34210.68
Interese şi provisiunĭ	„	13093.39
Fondulŭ de pensiunĭ	„	33.50
Moneta	„	45616.50
Effecte	„	54071.47
Conturĭ curente	„	100677.25
Diverse	„	45459.75
	fl.	739967.65

EŞITE.

Depunerĭ	fl.	71338.66
Cambiĭ-escomptate	„	230365.80
Imprumuturĭ hipotec. şi alte împrumuturĭ	„	110988.—
Interese pentru depunerĭ	„	65.29
Competinţă de statŭ	„	3665.69
Dividendă	„	18760.—
Salare şi spese	„	2220.50
Moneta	„	67669.42
Conturĭ-Curente	„	99195.18
Diverse	„	45579.67
Saldo în numĕrarŭ cu 31 Iuniu	„	90119.44
	fl.	739967.65

Sibiu în 31 Iuliu 1884.

Visarionŭ Romanŭ m. p.
Directorŭ esecutivŭ.

Iosifŭ Lissai m. p.
Comptabilŭ.

19—25

Învitare de abonamentŭ la cele mai eftine diare române.

„Amiculŭ Familiei" diarŭ beletristicŭ şi enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustraţiunĭ. Apare regulatŭ în 1/13-a şi 15/27-a di a fie-cărei lune în numerĭ câte 2—3 cóle; — şi publică: novele, poesii, romanurĭ, aventurĭ picante, impresiunĭ de călĕtoriă, studii socialĭ; — articlii scientificĭ mai alesŭ din sferâ economiei şi a higienei de casă. — »Scirĭ din lumea mare' cu preferinţă acelea, carĭ intereséză mai de aprópe societatea românéscă, — „principiă din viaţă şi notiţe de petrecere. Fie-care numĕrŭ este bogatŭ şi frumosŭ ilustratŭ. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e numai **4** fl. pre ½ anŭ **2** fl., pre ¼ de anŭ **1** fl. v, a. — Pentru România pre anulŭ întregŭ **10** francĭ — lei plătibilĭ în bilete de bancă orĭ în timbre postalĭ.

„Preotulŭ romanŭ." Diarŭ bisericescŭ, scolasticŭ şi literarŭ. Apare regulatŭ în 1-a şi 16-a di (c. n.) a fie-cărei lune, în numerĭ câte de 1¼—2½ cóle şi publică: ‚articlii din sfera tuturorŭ sciinţelorŭ teologice' — tractate dogmatice, istorice, juridice, moralĭ, pastoralĭ, dar mai alesŭ ritualĭ, — predice pre dominecĭ, serbătorĭ şi diferite ocasiunĭ, mai alesŭ pentru ocasiunĭ funebralĭ, precum şi »schiţe de predicĭ,« şi orĭ-ce amenunte aplicabilĭ în predicĭ, »catechese« şi alte »învĕţăturĭ pentru poporŭ, tractate pedagogice, didactice, studii şi recensiunĭ literare, scirĭ — din sfera bisericéscă, scolastică şi literară — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e **4** fl., pre ½ **2** fl., pre ¼ **1** fl. — Pentru România pre anulŭ întregŭ **10** francĭ — lei, — plătibilĭ în bilete de bancă orĭ în timbre postalĭ.

„Cărţile Săteanului Românŭ.": Pentru tóte trebuinţele poporului românŭ. Apare în fie-care lună câte una carte de 1—1⅓ cólă — şi publică: »novele poporale, istorióre, fabule, poesii, anecdote, proverbii' şi alte »amenunte de învĕţătură şi petrecere, cunoscinţe de economiă, industriă, higienă ş. a., — »scirĭ din lumea mare« mai alesŭ acelea cari mai de aprópe atingŭ pe poporulŭ nostru. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre unŭ anŭ întregŭ e numai **1** fl. v. a., pentru România **2** francĭ **50** banĭ — plătibilĭ în timbre postalĭ.

Tóte aceste trei diare deodată abonate costau pre anulŭ întregŭ 8 fl. v. a., pentru România 20 francĭ — lei.

Esemplare complete dela începutulŭ anului mai sunt câteva.

Aceia, carĭ vorŭ aboná tóte trei diarele nóstre, orĭ barem douĕ din ele, vorŭ primí îndată gratis patru portrete fórte frumóse.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratis orĭ cui.

A se adresá la: **Cancelaria „NEGRUŢIU"** în Gherla (Szamosujvár) unde se mai află încă de vêndare următórele **opuri de minune eftine:**

Amorŭ şi dincolo de mormêntŭ. Novelă de Ponson du Terail, trad. de N. F. Negruţiu. Preţulŭ 30 cr. — **Biblioteca Săteanului Românŭ.** Cartea I., II., III., IV., cuprindŭ materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ la tóte patru 1 fi. — câte una deosebĭ 30 cr. — **Biblioteca Familiei.** Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ 30 cr. — **Colectă de Recepte** din economiă, industriă, comerciu şi chemiă pentru economĭ, industriaşĭ şi comercianţĭ. Preţulŭ 50 cr. — **Apologiă-** Discusiunĭ filologice şi istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite şi rectificate de Dr. Gregoriu Silasi. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg Gabr. Şincai. Preţulŭ 30 cr. — **Renascerea limbei românescĭ** în vorbire şi scriere învederită şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silasi. Broşura I. şi II. Preţulŭ fie-căreia e 40 cr. — Ambele împreună 70 cr. — **Poesii** de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr. — **Ifigenia în Aulida.** Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr. — **Ifigenia în Tauris.** Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr. — **Branda sĕu Nunta fatală.** Schiţă din emigrarea lui Dragoşŭ. Novela istorică naţională. Preţulŭ 20 cr. — **Elŭ trebue sĕ se însóre.** Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruţiu. Preţulŭ 25 cr. — **Secretele alor trei nopţĭ** sĕu trei morţĭ vii. Romanŭ anglesŭ după Frankstein de Pamfiliu I. Grapini. Preţulŭ 50 cr. — **Herman şi Dorotea** după W. de Goethe traducţiune liberă de Const. Morariu. Preţulŭ 50 cr. — **Economiă** pentru scólele popor. de T. Roşiu. Ed. II, Preţulŭ 30 cr. — **Petulantulŭ.** Comediă în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Şiuluţŭ. Preţulŭ 50 cr. — **Nu mĕ uita.** Colecţiune; de versurĭ funebralĭ urmate de iertăciunĭ, epitafie ş. a. Preţulŭ 50 cr.

Tóte acestea 20 opurĭ deodatŭ procurate se dau cu preţulŭ bagatelŭ de 3 fl. 60 cr.

Tipografia Alexi Braşovŭ.